

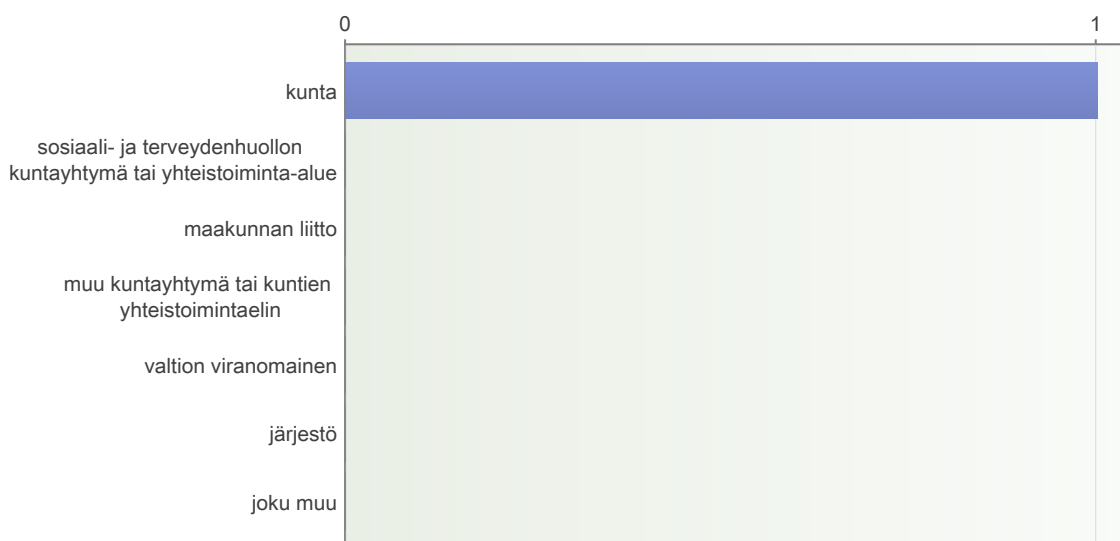
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Pihtiputaan kunta	Helena Vuopionperä	Ari Kinnunen, kunnanjohtaja, puh 044 459 6806, ari.kinnunen@pihtipudas.fi	31.10.2016	Kunnanvaltuusto

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Isommat järjestäjät kykenevät alueellaan lähtökohtaisesti paremmin yhdenvertaisiin palveluihin. Harvaan asuttuja maaseutukuntia askarruttaa kysymys palveluiden mahdollisesta keskittämisestä ja sitä kautta palveluiden heikkenemisestä omalla alueella. Yhtiöittämisvelvollisuus saattaa heikentää toiminnan läpinäkyvyyttä ja julkisuutta.

Olennaista on, että lähipalvelujen saavutettavuus määritellään riittävän tarkasti. Rahoituksen kohdentuminen palvelutarpeen perusteella on myös varmistettava huomioiden alueiden erilaisuus ja erityispiirteet. Alueille on jätettävä riittävä väljyys palvelutuotannon organisoitumiseen alueen tilanteen mukaisesti.

Isoimpia riskejä on soteen, erityisesti sosiaalitoimeen kohdistuva peruspalvelujen palveluketjujen etäännyminen asiakkaiden arjen asioista ja painopisteen siirtyminen haastavampiin ja paremmin tuottaviin erikoispalveluihin.

Valinnanvapauslainsäädännön puuttuminen vaikeuttaa kysymyksen arviointia.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksessa tavoite on säästää 3 miljardia tulevasta kustannusten kasvusta, mutta tavoite on abstrakti, eikä se ole jälkikäteen mitattavissa. Alkuvaiheessa uudistus aiheuttaa kustannuksia ja saattaa jopa nostaa kustannuksia nykyisestä kustannustasosta. Uudistuksessa asetettu tavoite perus- ja erityistason integraatiosta on myönteinen asia ja se voi tuottaa säästöjä.

Lainsäädännöllä pitäisi mahdollistaa kuntien ja maakuntien yhteisten tukipalvelujen tuotanto.

Mikäli kilpailulainsäädäntöä kevennettäisiin maakuntien muodostumisvaiheessa saavutettaisiin säästöjä esimerkiksi tietojärjestelmien kustannuksissa.

Kattavat laskelmat uuden kunnan talouden kestävydestä vielä puuttuvat; kunnalla on siirtymävaiheessa uudistuspaineita.

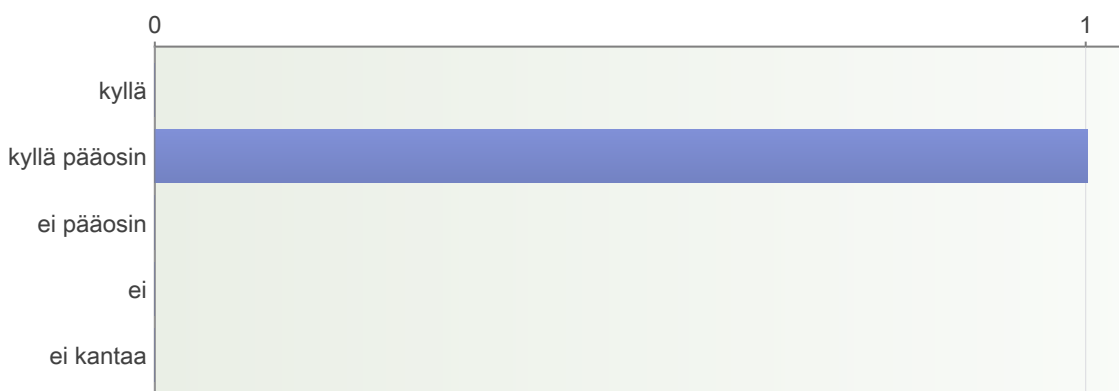
5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Demokratia toteutuu alueellisella tasolla, mutta pienten kuntien sivuun jääminen on väistämätöntä, jolloin pienempien yhteisöjen vaikuttamiskeinot heikenevät. Heikkenemistä voi olla esimerkiksi se, että toimiessa yhtenä vaalipiirinä on vaarana, että maakunnallisissa toimielimissä ei ole pienimpien kuntayhteisöjen edustusta ollenkaan. Tämä voitaisiin ehkäistä jakamalla maakunta useampiin vaalipiireihin.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

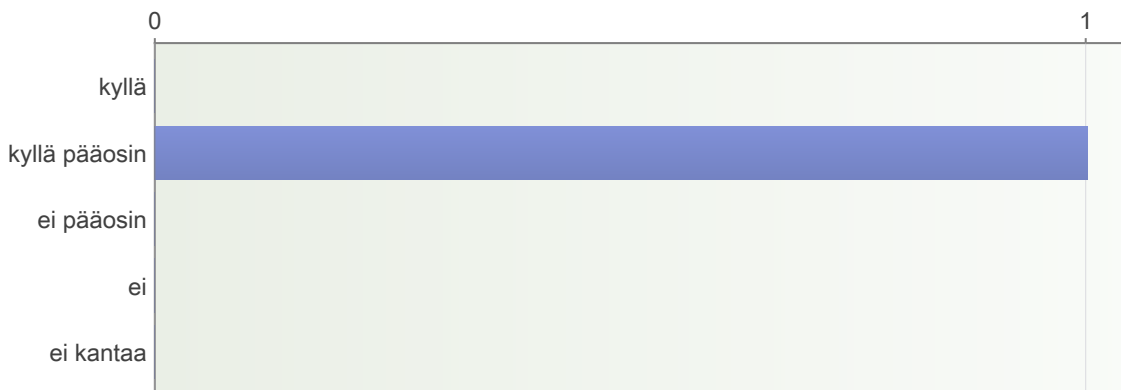
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Laissa on myönteisiä elementtejä, mutta siihen on koottu palveluita niin laajalti, että kaikkien palveluiden maakunnallinen kokoaminen ei ole tarkoituksenmukaista. Ympäristöterveydenhuolto on linjattu maakuntaan siirrettäväksi, jonka kunnat voivat kuitenkin tiettyjen edellytysten täytyessä ottaa hoitaakseen. Suuret kaupungit sekä osa yhteistoiminta-alueista ovat ilmaisseet halunsa vastata jatkossakin ympäristöterveydenhuollosta. Lähtökohtana kunnallisen järjestämisvastuun kriteereille tulisi olla nykyinen, käytännössä toimivaksi havaittu

laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminnasta. Mikäli lain edellytykset täyttyvät, kunta voisi tehdä sopimuksen maakunnan kanssa tehtävän hoitamisesta ja sada siihen kohdistetun rahoituksen. Samassa kunnallisessa yhteistoimintaorganisaatiossa voitaisiin hoitaa jatkossakin ympäristösuojelun ja rakennusvalvonnan kuntayhteistyö. Joillakin alueilla ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueet ovat jo maakunnan kokoisia ja maakunnan organisaation valmisteluissa on syytä olla tietoisia siitä, mikä on alueen kuntapäätäjien tahtotila ympäristöterveydenhuollon järjestämisvastuusta. Kuntia kannustetaan osallistumaan myös maakuntien organisointiin ja huolehtimaan omalta osaltaan siitä, että yhteistyö kunnan ja tulevien maakuntien välillä on mahdollisimman toimivaa. Lisäksi esimerkiksi lomituksella, eläinlääkinnällä ja maataloushallinnolla tulee säilyä kiinteä yhteys paikallistasolle. Maaseutuhallinnon osalta kunnissa oleva palveluverkko tulee säilyttää siten, että henkilöstö on sijoitettu kunnissa oleviin työpisteisiin (yhteistoiminta-alueet perustettu 1.1.2013 alkaen). Jos kunnat järjestävät joitakin palveluita jatkossa itse, tulee rahoituksen seurata palvelunjärjestäjää.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Kuntien ja maakuntien yhteistyö ja mahdollisuus sopia palveluiden hoitamisesta pitää turvata. Maakunnan ja kuntien välisen yhteistyön ja sopimisen sekä tehtävien hoitamisen tulee olla mahdollista samaan tapaan kuin yhteistyö kuntien kesken on kuntalain mukaan mahdollista. Kunnilla tulee olla mahdollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauden piirissä olevien palveluiden tuottamiseen omistamissaan yhtiöissä. Yhteistoiminta edellyttää ehdotettua kiinteämpää neuvottelumenettelyä kuntien ja maakuntien välillä. Elinvoima- ja työllisyysasioiden osalta maakuntien ja kuntien välistä tehtäväjako on täsmennettävä. Elinkeinoelämän ja elinkeinojen innovaatioympäristön kehittämistä ei voida etäännyttää kuntien toimista, koska kunnille jää joka tapauksessa vastuu työllisyyden hoidosta ja kehittämisestä. Ongelma on elinkeinopalvelujen, aluekehittämisen ja maankäytön suunnittelun yhteistyöpinnoissa kuntien suuntaan. Näiden osalta pitää päästä selkeämpään säädöstöön lähtökohtana kuntien yleinen toimivalta ja maakuntien rajattu toimivalta. Kun kuntien rooli muuttuu huomattavasti palvelujen tuottajasta paikallisen elinvoiman ja hyvinvoinnin edistämiseen, niin kunnille pitää antaa myös oikeudet näiden tehtävien hoitamiseen. Pelastustoimi olisi tarkoituksenmukaista johtaa 18 maakunnan kautta suunnitellun viiden maakunnan sijaan.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

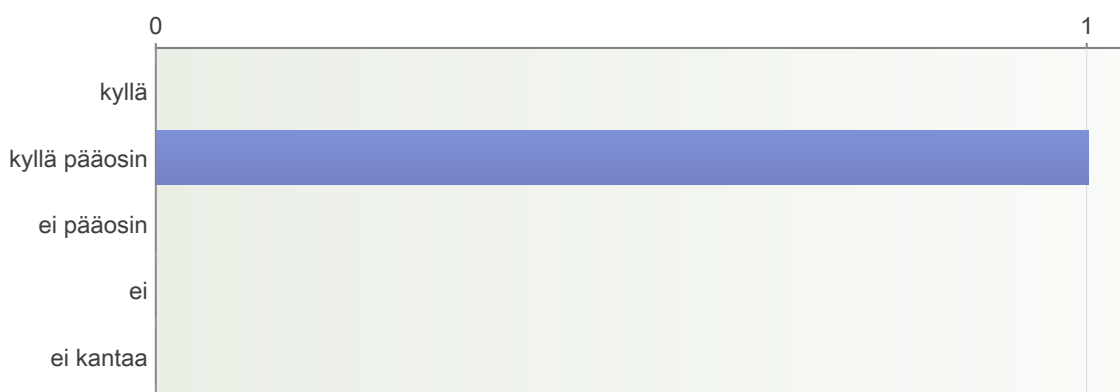

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Osallistumisoikeudet on kirjattu pääosin samantyyppisiksi kuin ne ovat kunnissa tällä hetkellä, mutta alueiden muuttuessa radikaalisti suuremmiksi, osallistumisoikeuksien luonne muuttuu merkittävästi. Vaarana on, että yhteisöjen omaehtoinen paikallinen kehittäminen heikkenee, vaikka muuttunut toimintaympäristö edellyttäisi vastakkaista kehityskulkua. Kuntalaissa on säädetty kuntien järjestämisvastuulla olevista vanhusneuvostosta, nuorisovaltuustosta sekä vammaisneuvostosta. Näiden pakollisten kunnallisten toimielinten vaikutusmahdollisuutta maakunnan päätöksentekoon tulisi vahvistaa.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

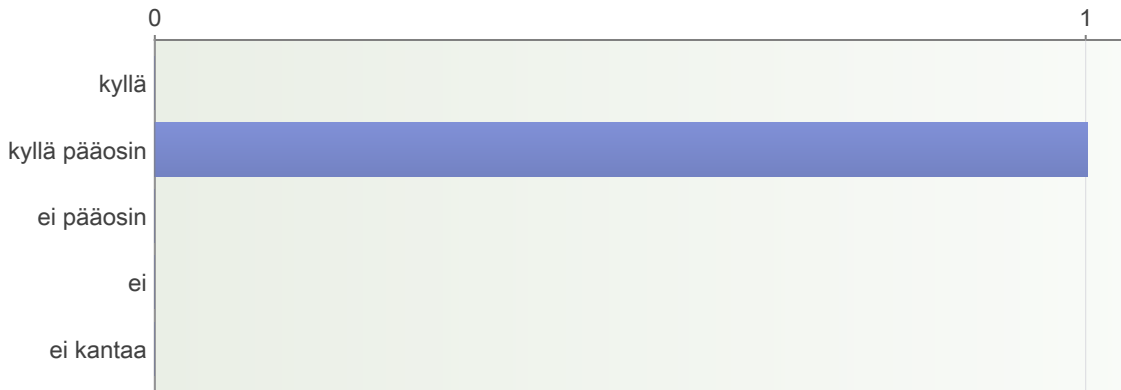

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakuntien palvelulaitoksesta tulee erittäin suuri ja vaikeasti hallittava kokonaisuus, jolloin vaarana on esimerkiksi paikallistuntemuksen katoaminen. Paikallistason tietämys tulisi jollain tavoin säilyttää. Todennäköistä on, että kaikista 18sta palvelulaitoksesta on muodostumassa omanlaisensa.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Talouden ohjaus vaikuttaa olevan vahvasti valtionohjauksessa, mikä voi olla kustannushallinnan näkökulmasta myönteinen asia, mutta ei tue parhaalla mahdollisella tavalla ajatusta paikallisesta itsehallinnosta. Uudistuksen tavoitteiden mukainen 1 %:n hyterahoitus tulisi ohjata maakunnan sijaan kunnille, joiden tehtäväksi väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on säädetty.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

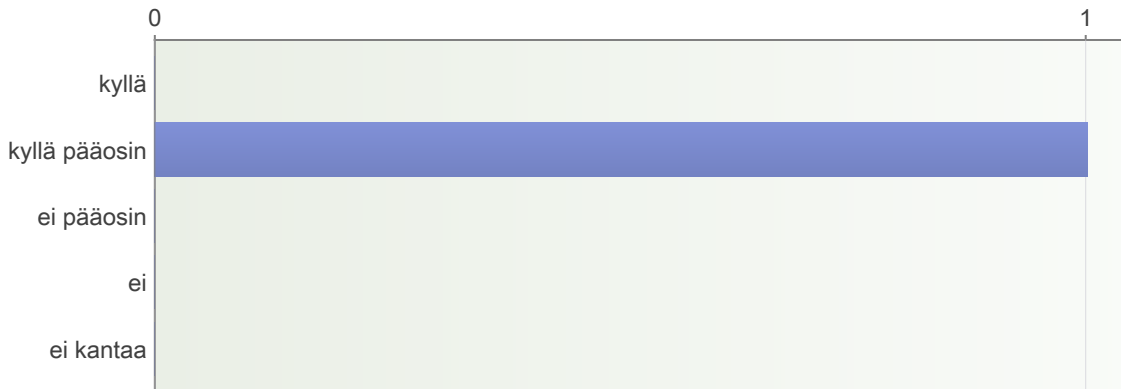
- Palvelulaitoksen ja maakuntakonsernin tilikauden määrittelyyn on jäänyt tekninen virhe. Maakunta perustaa palvelukeskuksen, joka on oma juridinen oikeushenkilönsä. Kokonaisuus muodostaa maakuntakonsernin. Palvelukeskuksen yhdistäminen maakuntakeskuksen tilinpäätökseen on mahdoton yhtälö. Onko lakiin jäänyt lipsahdus, kun palvelulaitoksen tilikausi on kalenterivuosi, mutta tilinpäätös valmistuu toukokuussa? Maakuntakonsernin tilikausi on kalenterivuosi, mutta tilinpäätös valmistuu maaliskuussa (62 §, myös korjatussa sama teksti), tulisi olla maaliskuun loppuun mennessä.

Itsehallinto jää uudistuksessa liian suppeaksi. Uudistuksessa luodaan valtiovallan poikkeuksellisen vahvan ohjauksen kohteena toimiva maakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon toimeenpano-organisaatio, jonka itsehallinnollisuus rajoittuu lähinnä vaalitapaan. Maakunnalla ei ole verotusoikeutta ja lainsäädäntö määrittelee pitkälle esimerkiksi organisoitua ja palveluiden tuotantoa ja valtiolla on vanha hallinnollinen ohjaus myös operatiivisella tasolla.

Käytännössä operatiivinen ohjaus tarkoittaa sitä, että keskeinen päätäntätavalta kunnilta siirretään maakuntien yli ministeriöihin ja valtioneuvostoon.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

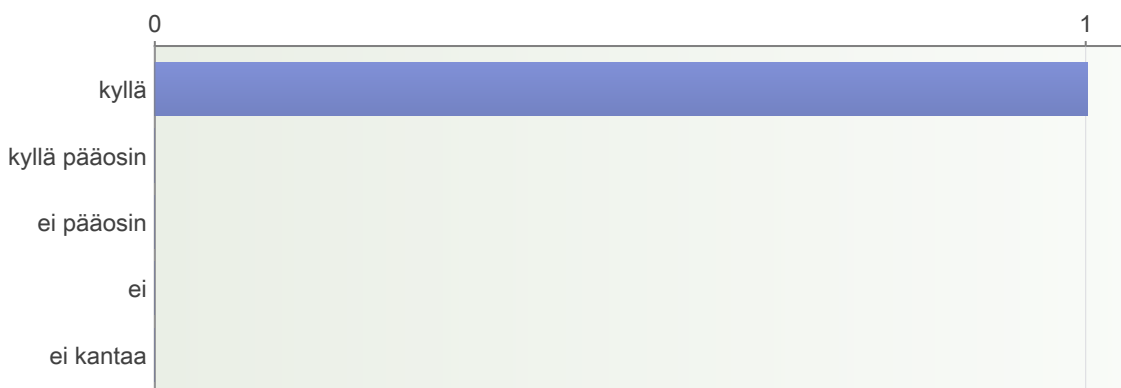

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Osa palveluista on tarkoituksenmukaista koota alueellisesti, mutta väljä sanamuoto mahdollistaa myös sen, että lähipalveluita ei välttämättä taata. Lähipalvelut tulisi määritellä tarkemmin kuin nykyisessä lainsäädännössä on kyetty tekemään ja lähipalveluiden määrittelyssä tulee huomioida kuntakoko ja etäisyys. Tärkeitä lähipalveluita ovat muun muassa lääkärin vastaanotto, neuvolatoiminta, hammashoito, laboratorio (väh. näytteenotto), röntgen, vanhusten palvelut, paikallisasumispalvelut, kotisairaanhoido (kotisairaaloiminta sekä yhteistyö ensihoidon kanssa).

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

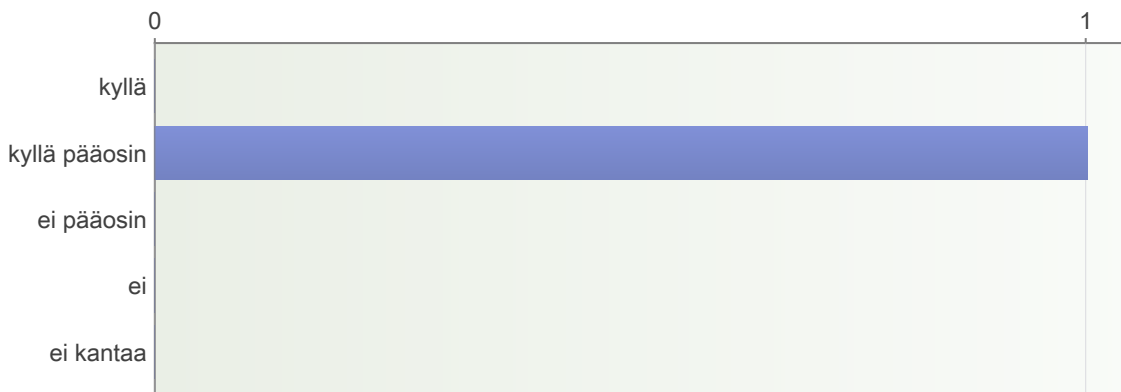

Avoimet vastaukset: kyllä

- Sitovuus turvaa palveluiden tarkoituksenmukaisen järjestämistahon sekä esimerkiksi isommat investoinnit. Kaikkein kalleimpien palveluiden osalta järjestelyllä voidaan välttää päällekkäisiä investointeja.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Integraation toteutuminen on hyvä tavoite, mutta se voi huonossa tapauksessa johtaa siihen, että markkinat keskittyvät harvoille suurille palveluntuottajille. Kevyempi palveluntuotantovelvoite voi tukea paremmin paikallista yrittäjyyttä. Lainsäädännön tulee mahdollistaa myös pienten sosiaali- ja terveydenhuollon yrittäjien ja palveluntarjoajien tarjoamismahdollisuus maakunnalle. Lainsäädännön ei tulisi johtaa siihen tilanteeseen, että haja-asutusalueella syntyneet tarkoituksenmukaiset pienten yritysten tarjoamat palvelut eivät olisi enää mahdollisia.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystoimissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

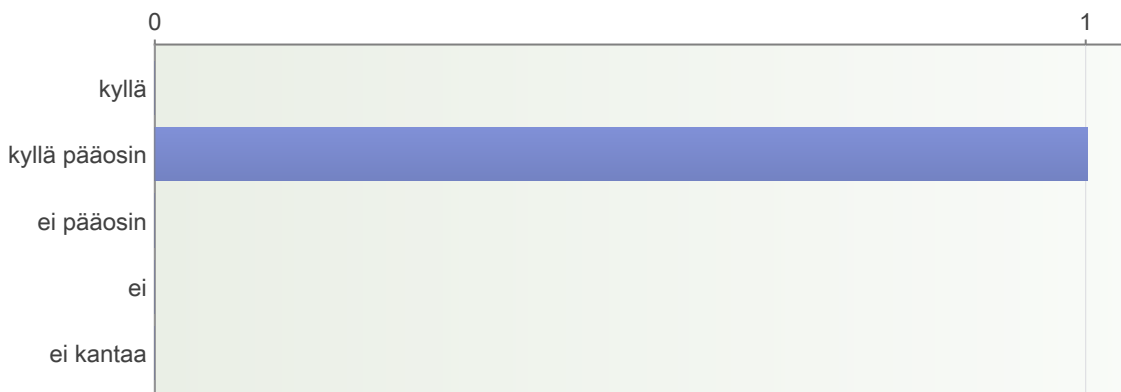

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Talouden ohjauksen näkökulmasta tavoite on myönteinen, mutta se ei tue aitoa itsehallintoa.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

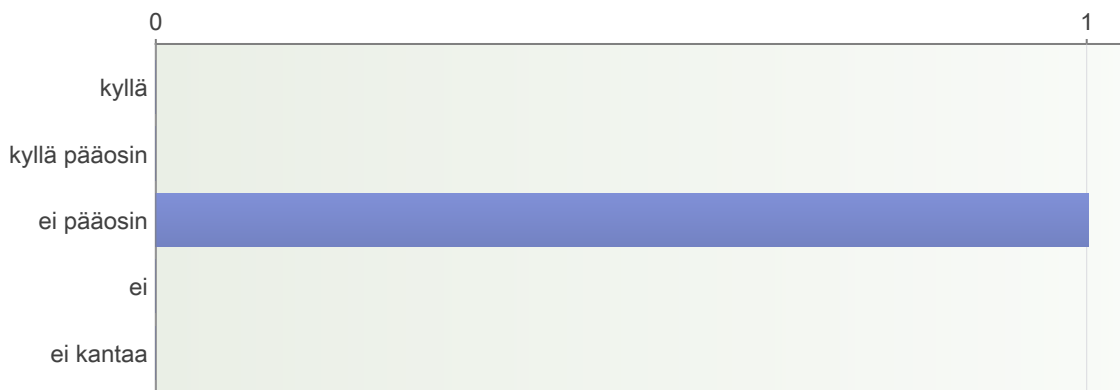
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Tiukka järjestäjän ja tuottajan erottaminen voi johtaa siihen, että se kasvattaa kustannuksia ja organisaation kokoa. Tiukka järjestäjän ja tuottajan erottaminen voi kasvattaa kustannuksia nykytasosta, koska se voi lisätä päällekkäistä työtä ja byrokratiaa. Huomioitavaa myös on, että useat kunnat ovat luopuneet tilaaja-tuottajamallista.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Kilpailuttamis- ja yhtiöittämisvelvollisuus ei tue integraatitavoitetta, koska se johtaa joissain tapauksissa päällekkäisiin organisaatioihin ja investointeihin. Aikataulu on myös liian tiukka ja yhtiöittämisestä saattaa seurata sote-resurssien kohdentumista epätarkoituksenmukaisesti.

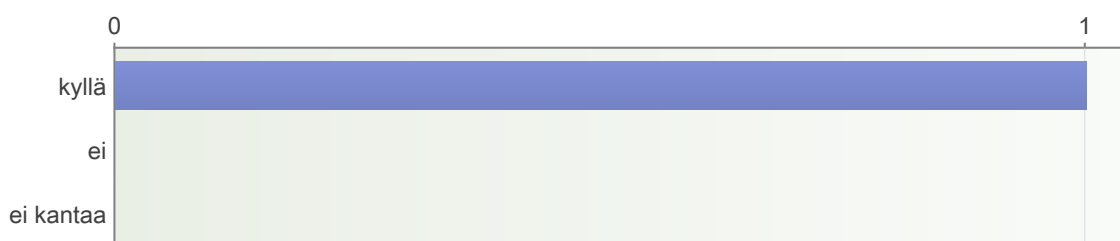
18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Roolijako hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen osalta tulisi selkiyttää kunnan ja maakunnan välillä. Julkisilla palveluntuottajilla annettava palvelu pohjautuu palvelutarpeen arviointiin ja yksityisillä palveluntuottajilla palvelu määräytyy asiakkaan halun ja maksukyvyyn mukaan. Onko vaarana, että kustannukset kasvavat?

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

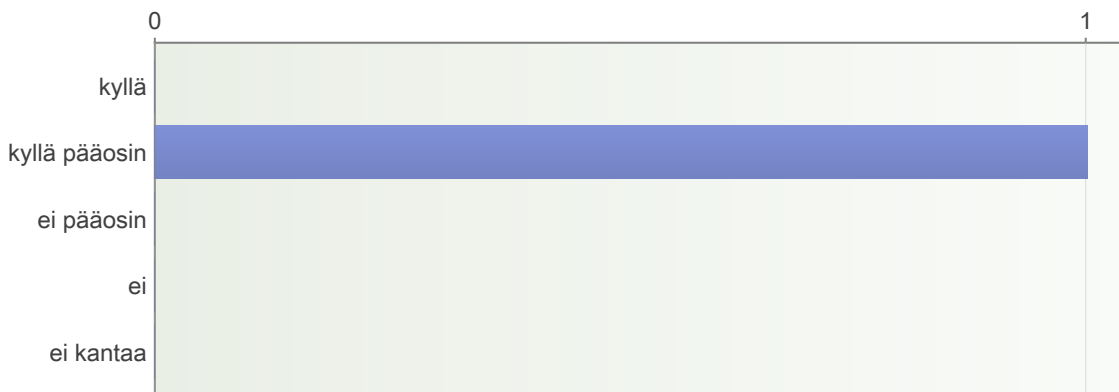
Avoimet vastaukset: kyllä

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulon 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Väliaikaishallinnossa tulisi olla mukana myös kuntatoimijoita siltä osin, kun käsitellään kunnilta maakunnille siirtyvien toimintojen järjestämistä.

22. 20. Voimaantulon 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

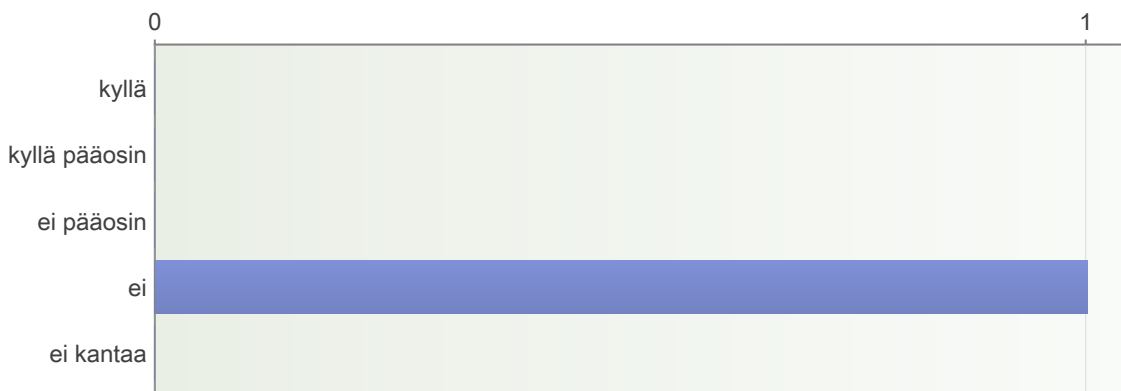

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Tällä hetkellä on muun muassa kuntia, joiden keskuskeittiöt tuottavat ruokapalveluita sekä sote-organisaatiolle että sivistystoimen organisaatiolle, mikä saattaa aiheuttaa toiminnan pirstaloitumista. Pirstaloituminen voi aiheuttaa lisäkustannuksia.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Tilanne, jossa palvelutuotanto siirtyy kokonaan pois kuntaorganisaatiosta, mutta omaisuus jää kuitenkin kunnalle, ei ole kuntaorganisaation näkökulmasta kestävä. Irtaimesta omaisuudesta olisi saatava korvaus, sillä monelle kunnalle esimerkiksi terveydenhuollon laitteistot ovat olleet merkittäviä investointeja. Kiinteistöjen osalta vuokrasopimusten kesto ei ole kuntien kannalta tyydyttävä, sillä mahdollisia investointeja / korjauksia ei voida tehdä lyhyiden vuokrasopimusten varassa. Kysymys on niin merkittävä, että sitä ei voi jättää poliittisten lupauksen varaan myöhemmin ratkaistavaksi.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

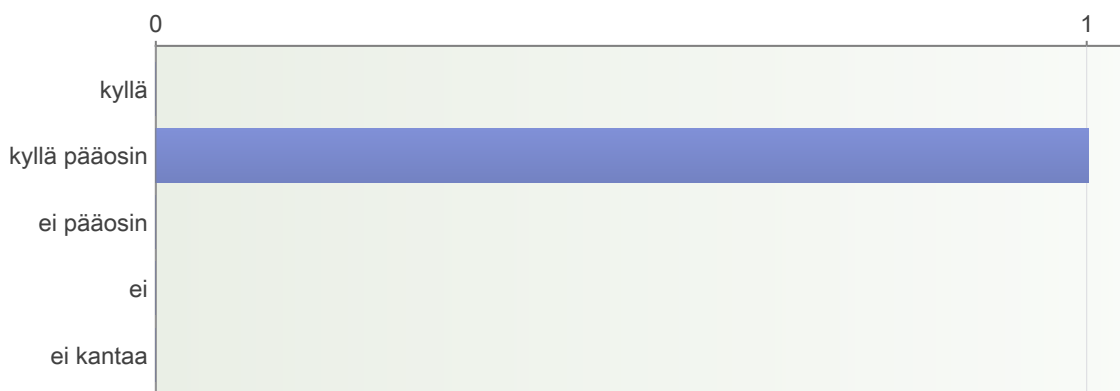
Vastaajien määrä: 1

- Kunnalla pitäisi olla mahdollisuus siirtää sosiaali- ja perusterveydenhuollon kiinteistöjä joko maakunnalle tai muulle toimijalle. Ainakin vuokrasopimusten kestojen tulisi olla huomattavan paljon pidemmät. Kuntien taseissa olevasta velkamäärästä sote-kiinteistöt muodostavat huomattavan suuren osan, eikä ole kuntanäkökulmasta perusteltua, että kunnat pitävät taseessa sellaisia velkamääriä, jotka eivät liity suoraan kunnan omaan toimintaan. Toisin sanoen Kkuntien sote-kiinteistöjen vuokra-aika tulisi olla vähintään 5 vuotta. Siirtymäajan jälkeen riskit kunnille jäävistä kiinteistöistä tulee hajauttaa kuntien, maakuntien ja valtion kesken. Esimerkiksi kohdennettujen avustusten kautta. Vaihtoehtoiset ratkaisumallit omaisuusjärjestelyjen osalta ovat jääneet liian vähälle huomiolle. (Omaisuudensiirto korvausta vastaan tai kuntien ja maakuntien yhteiset kiinteistöyhtiöt.)

Vuokrasopimuksien läpikäynti ja yhtenäistäminen tulee olemaan varsin laaja tehtävä. Kunnissa on erityyppisiä, jopa 50 vuoden vuokrasopimuksilla vuokrattuja toimitiloja. Lakiluonnoksessa on määritetty varsin tarkasti sosiaali- ja terveystoimen tilakysymykset, mutta entä muiden maakunnalle siirtyvien tehtävien tilat –erityisesti pelastustoimen vuokratilat?

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

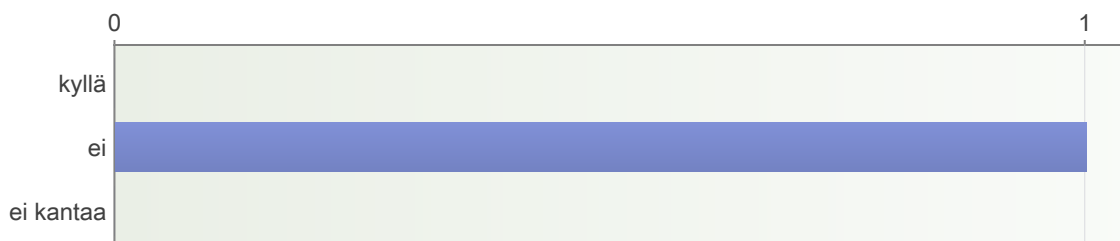

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Järjestelmä varmistaa sen, että veronmaksajan kannalta verotus ei kiristy. Toisaalta kunnat toimivat verotuksen osalta keskinäisessä kilpailuasetelmassa eikä verotuksen kiristyminen olisi muutoinkaan suuri riski. Joissakin tapauksissa säännöksellä voidaan estää esimerkiksi kriisikuntatilanteeseen ajautuneen kunnan talouden tasapainottamista. Kunta kiinnittää huomiota esimerkiksi Kuntarahoituksen lausuntoon, jonka mukaan ”kuntien verotusoikeuden rajoittaminen esitettyssä muodossa on ongelmallinen, koska verokaton säätäminen sisältää riskin nollariskisyyden menettämisestä ja siten kuntien rahoituskustannusten merkittävästä noususta. Kuntarahoituksen näkemyksen mukaan verokattosäännös on tarpeeton, ja joka tapauksessa poikkeamismahdollisuus (Vpl 41 § 2) tulisi olla väljempi, maksuvalmiuden sijasta esimerkiksi talouden tasapainon kannalta välttämätön tarve.”

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

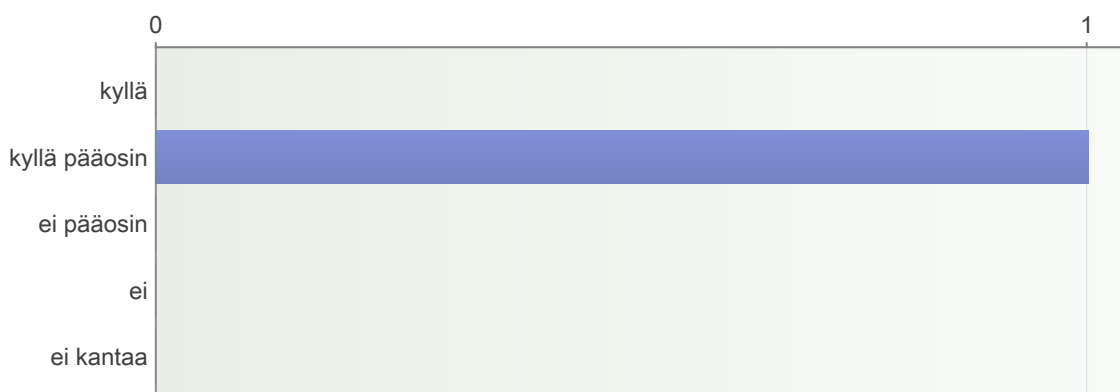
- Ajan tulisi olla pidempi.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

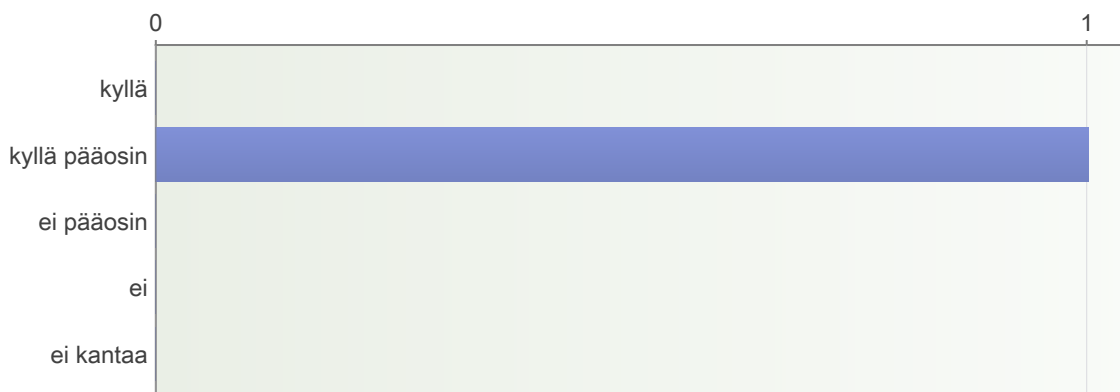
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Siirtymävaiheessa valtion vastuu rahoittamisesta on järkevää, mutta pitkällä aikavälillä itsehallinnon näkökulmasta olisi tarkoituksenmukaista, että maakunnilla olisi oma verotusoikeus. Kuntapohjaisen järjestämisen aikana kustannuksia on kasvattanut asiakkaiden laajat subjektiiviset oikeudet ja kuntanäkökulmasta on mielenkiintoista seurata, että johtaako valtion tiukka talous siihen, että subjektiivisia

oikeuksia rajataan

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

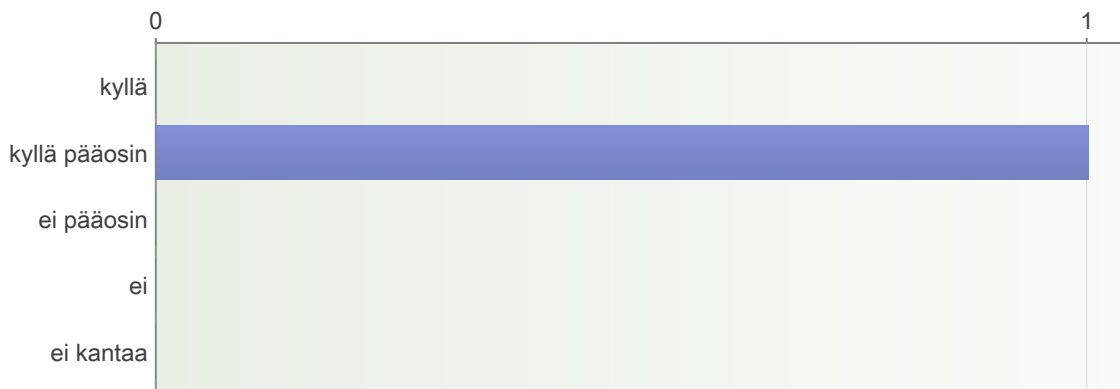

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Asiakas- ja käyttömaksutulojen osalta on huomioitava, ettei asiakkaalle koituvat maksut kasva liikaa, koska etenkin maaseutukunnissa on paljon vähävaraisia palvelujen käyttäjiä.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

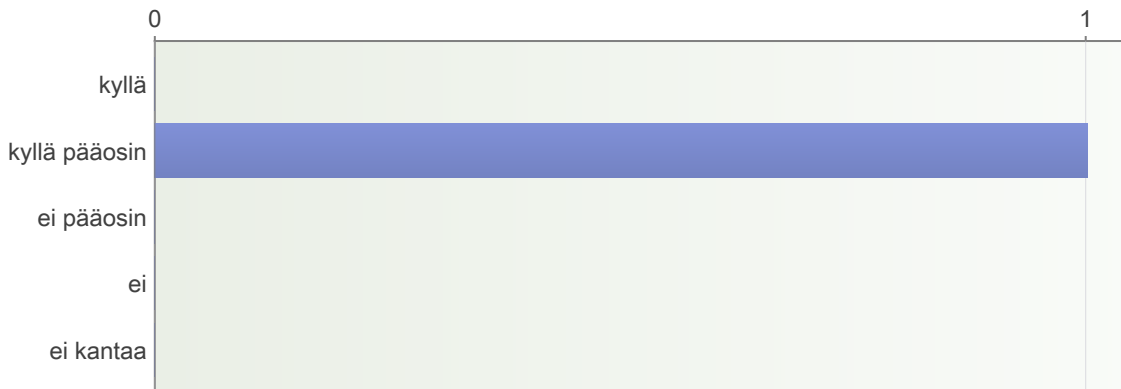

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Asukastiheyden painoarvoa ja sen kasvattamista voitaisiin tietyn määräajan kuluttua tarkastella uudelleen. Uuden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiskertoimen merkitys on niin pieni (9-11 €/as.), että sillä ei käytännössä ole mitään ohjausvaikutusta.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

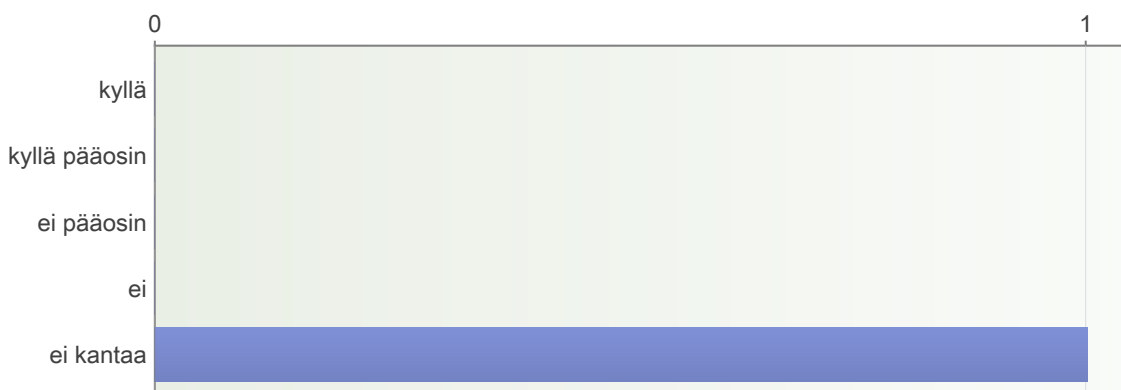
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

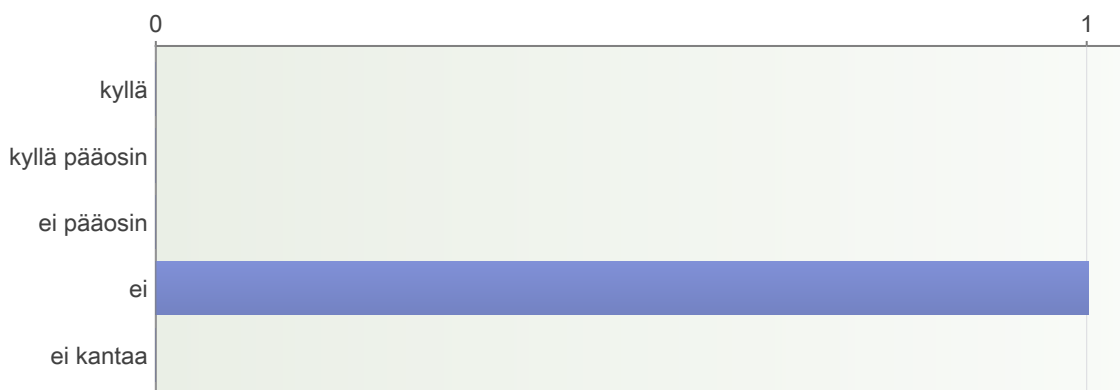
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Yhtäältä työpaikkaomavaraisuudelle tai erityisesti työpaikkaomavaraisuuden kehittymiselle pitäisi antaa myös painoarvoa, koska se on myös selvä mittari kunnan / kaupungin toiminnasta ennakoivan paikallisen

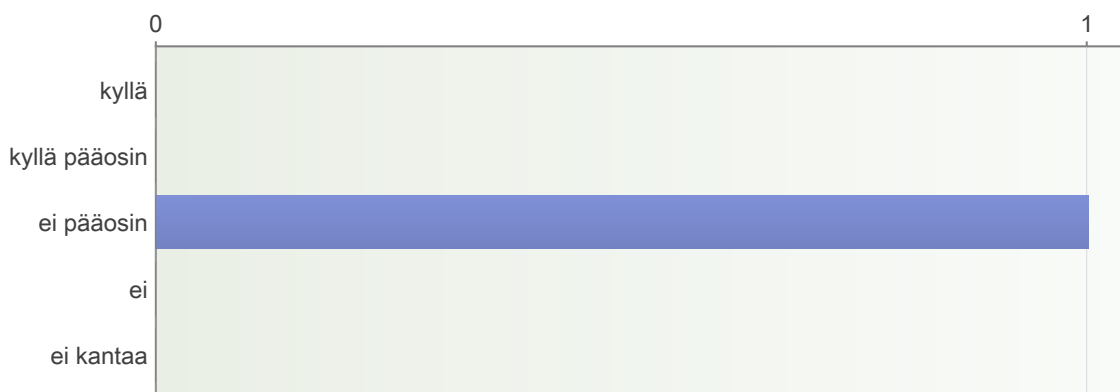
elinvoimatyön osalta. Toisaalta hyte-kriteerin painoarvo on vähäinen, sillä kunnan tehtävät tähtäävät muutoinkin hyvinvoinnin- ja terveyden edistämiseen.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

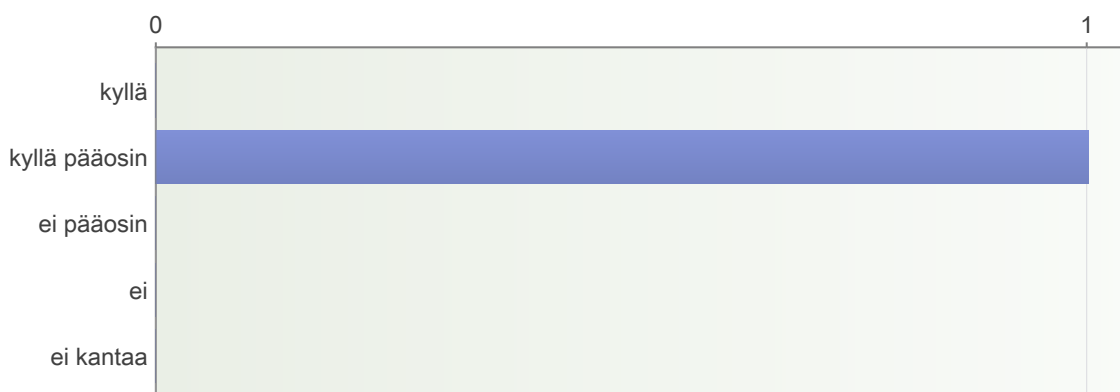
- Kuntarahoituksen lausuntoon viitaten esitys merkitsee voimakasta puuttumista lainsäädännöllä kuntien itsehallintoon ja itsenäiseen verotusoikeuteen. Esityksen perustelujen mukaan alennus on mahdollista perustuslakiarvion mukaan vain määräajaisesti verotusoikeuden ollessa yksi kunnallisen itsehallinnon perustuslain keskeisiä ominaispiirteitä. Verotusoikeuden rajoituksen määräajaisuus ei kuitenkaan legitimoijärjestelyä, koska sen tarkoitus on veropoliittinen ja saavutettavissa muillakin keinoilla, jotka kiistatta ovat perustuslain mukaisia. Voitaisiin ottaa käyttöön esimerkiksi laukaisumekanismi, jossa kunnan nostettua tuloveroprosentin vähintään x, x %-yksikköä yli kaikkien kuntien painotetun keskiarvon, tulee kunnan taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla tuloveroprosentti saadaan asetetussa määräajassa laskemaan.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

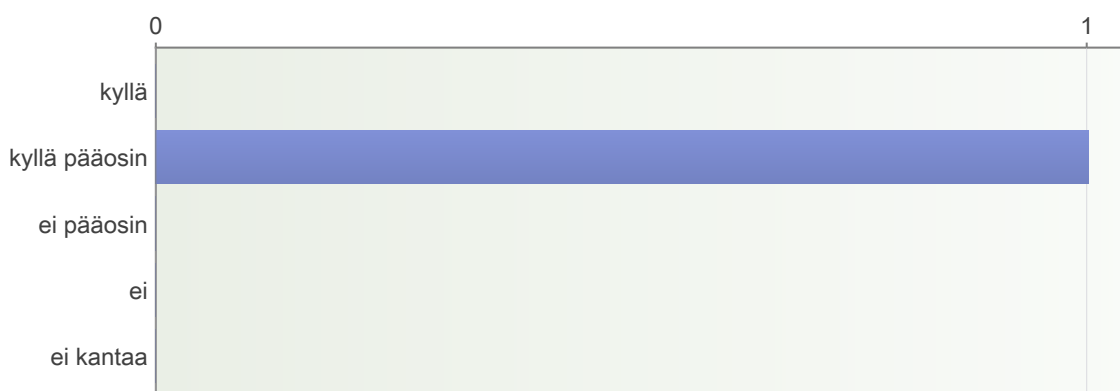
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Perusratkaisu siitä, että eläkkeet siirtyvät Kevan eläkemaksun piiriin on myönteinen, mutta ongelmia voi aiheutua siitä, mikäli kilpailuttamisvelvollisuuden myötä henkilöstöä siirtyy suurissa määrin yksityiselle sektorille. Kunnallisen eläkejärjestelmän tasavertaisuus yksityiseen nähden tulee turvata erillisellä siirtymämaksulla. Lakiin tulisi kirjata VARHE-maksujen käsittely ja kustannustenjako siirtymäsopimukseen – maksaja ja hyötyjä eivät saa olla eri tahoja.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Tehtäväkenttä ja budjetti pienenevät oleellisesti, mutta se osuus, johon sisältyy kustannusmielessä suurin epävarmuus, poistuu. Tämä helpottaa toisaalta toiminnan ennustettavuutta.

Kunta- / maakunta –työnjaon pitää lähteä perustuslain lähtökohdista, että kunnilla on yleinen toimivalta ja maakunnilla vain rajattu. Kuntien pitää yleisen toimivaltansa perusteella voida määrittää, mistä toiminnoista kunta vastaa, kun kunta kehittää oman alueensa elinvoimaa.

Kunnan tehtävät muuttuvat ja painottuvat erityisesti elinvoima-asioihin sekä hyvinvointiin. Kunnan rahoitusasema heikkenee johtuen uudistuksessa tapahtuvista rahoitusmuutoksista.

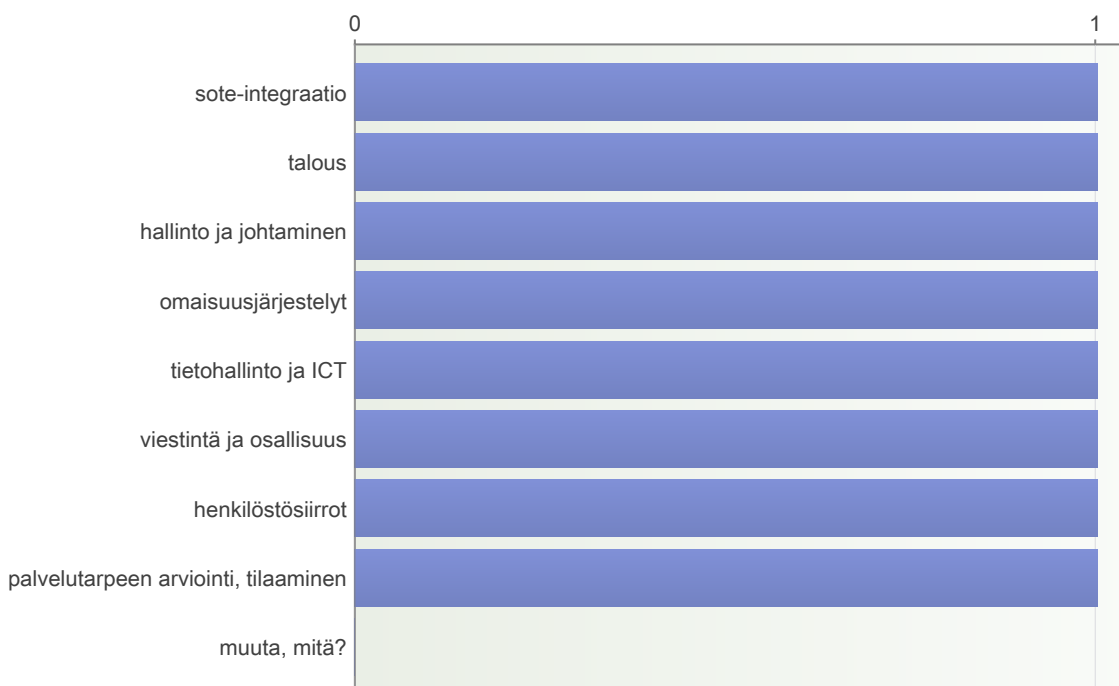
44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Vastaajien määrä: 1

- Isompi organisaatio mahdollistaa aikaisempaa paremmin toiminnan sopeuttamisen talouden raamiin. Toisaalta lainsäädäntö lähtee siitä, että monet kustannuksia aiheuttavat tekijät ovat kansalaisten subjektiivisia oikeuksia, joita ei voida ohittaa pelkästään taloudellisin perustein.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauteen liittyvä lainsäädäntö on keskeinen osa uudistusta ja on valitettavaa, että se ei sisältynyt nyt arvioitavana olevaan kokonaisuuteen.

Työterveyshuollon roolia on pohdittava muun lakiesityksen kanssa yhtä aikaa terveydenhuollon kokonaisintegraation varmistamiseksi.

Valmisteluprosessista ei synny missään vaiheessa ennen eduskuntakäsittelyä tilannetta, jossa sote- ja maakuntauudistusta koskeva peruslainsäädäntö (nyt lausunnolla), valinnanvapautta koskeva lainsäädäntö (lausunnolla loppuvuodesta) ja maakuntien muita tehtäviä koskeva lainsäädäntö (lausunnolle keväällä 2017) olisivat arvioitavana samalla kertaa.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.